

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott**Tid:** Torsdagen den 7 april 2022 kl. 09:00-11.40**Plats:** Esplanaden**Beslutande:** Charlotta Westerlund (S), ordförande
Fredrik Rönn (C), (tjänstg. ers)
Ari Leinonen (S) (tjänstg. ers)
Helena Smith (S) (tjänstg. ers)
Ellen Ström (V)
Madelene Nord (M)
Carinne Sjöberg (L)**Övriga deltagare:** Se sidan två**Utses att justera:** Fredrik Rönn (C)**Sekreterare:** *Digital signatur*..... §§ 12-17
Olov Häggström**Ordförande:** *Digital signatur*.....
Charlotta Westerlund**Justerare:** *Digital signatur*.....
Fredrik Rönn

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Sammanträdesdatum: 2022-04-07

Anslaget har satts upp: 2022-04-11

Anslaget tas ner: 2022-05-03

Förvaringsplats: kommunledningsstaben

Underskrift: *Digital signatur*.....
Olov Häggström

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Susanne Yttergren (V)

Tjänstemän

Linda Gustafsson, övergripande planering

Annika Dalén, övergripande planering

Johanna Levin, praktikant övergripande planering

Josefin Denman, Integration och arbetsmarknad

Olivia Jonsson Ollander, Integration och arbetsmarknad

Beslutsärenden

§ 12

Diariernr:

Val av justerare

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att välja Fredrik Rönn (C) till justerare

Ärendebeskrivning

§ 13

Diarienum: KS-2021/00570

JUSK yttrande på motion 18/2021: Gratis mensskydd till unga

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

att bifalla motionen

Ärendebeskrivning

I motion 11/2021 yrkar Vänsterpartiet:

- att Umeå kommun tillhandahåller kostnadsfri tillgång till mensskydd på skoltoaletter i grundskolor och gymnasier.

Vänsterpartiet beskriver behovet av mensskydd som en grundläggande rättighets- och likvärdighetsfråga och som ett steg i att bearbeta barnfattigdom och en satsning på ungas psykiska- och fysiska hälsa.

Både för- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Diskussionen om gratis mensskydd i skolan har lyfts så väl i riksdagen (se exempelvis motion 2021/22:1779 och motion 2016/17:2762), som i flera kommuner. Senast i februari i år beslutade Storumans kommun i februari i år att tillhandahålla mensskydd till alla elever i grundskolan, som en del i att göra skolan mer jämställd.

I en nationell undersökning om mens, mensskydd och mensfattigdom som genomfördes av SIFO på uppdrag av föreningen Mensen våren 2021 med tjejer i åldern 16–21 år framgår att mellan en och två procent ofta är med om att de själva eller deras familj varit tvungna att välja bort att köpa något

för att ha råd med mensskydd, att de inte haft råd med det mensskydd de helst vill använda och/eller att de inte haft råd med mensskydd alls. En procent anger att de missat skola, jobb, träning, fritidsaktivitet eller att träffa kompisar för att de inte haft tillgång till eller råd med mensskydd.

Skollagen anger att *"I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen."*

Tillgänglighet till mensskydd är en nödvändighet för en fungerande vardag och oro över att inte få tag på mensskydd vid behov kan leda till stress och påverka koncentrationen och är ett behov hos elever som skolan behöver ta hänsyn till. Skolnämnderna lyfter att införandet av gratis mensskydd i Umeås skolor skulle öka jämställdheten och skapa förutsättningar för ökad delaktighet och likvärdighet mellan och inom skolenheter jämfört med dagsläget.

Umeå kommun tillhandahåller idag i sina kommunala grund- och gymnasieskolor mensskydd genom skolsköterska eller motsvarande vid behov. Det innebär inte att en ranson av mensskydd delas ut till samtliga elever med mens och tillgängligheten till mensskydd begränsas om dessa personer inte är kontaktbara.

Med bakgrund av ovanstående föreslår jämställdhetsutskottet kommunfullmäktige att bifalla motionen i enlighet med det föreslagna genomförandet i för- och grundskolenämndens samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttranden.

Beslutsunderlag

Motion 18/2021

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Ellen Ström (V), Charlotta Westerlund (S), Carinne Sjöberg (V), Madelene Nord (M) och Fredrik Rönn (C) - bifall till motionen, enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut.

Jämställdhetsutskottet beslutar att bifalla motionen, enligt tjänsteskrivelsens förslag.

§ 14

Diarienum: KS-2021/01092

JUSK yttrande på motion 33/2021: Inför kommunala trygghetsvårdar i Umeå**Beslut****Jämställdhetsutskottet beslutar****att föreslå kommunfullmäktige avslå motionen****Ärendebeskrivning**

I motion 33/2021 yrkar Sverigedemokraterna att kommunfullmäktige beslutar:

- att ställa sig positiv till utökad trygghetsåtgärder med anställandet av kommunala trygghetsvårdar
- att ge Tekniska nämnden och Kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans utreda möjligheter att frigöra ekonomiska resurser för att anställa trygghetsvårdar, som ska arbeta förebyggande och trygghetsskapande i Umeå.

De kommunala ordningsvakterna ska enligt förslaget vistas på kommunens otryggaste platser under kvällar och nätter, något som motionärerna menar finns behov av på grund av utveckling kring social oro i vissa bostadsområden i Umeå kommun.

Tekniska nämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen. De redogör i sitt yttrande för de aktörer och verksamheter som arbetar med främjande/förebyggande och trygghetsskapande åtgärder, såväl inom Umeå kommuns egen organisation men även i samverkan med exempelvis polis och fastighetsvårdar. Vidare uppger nämnden att Teknik och Fastighet utifrån sitt uppdrag inte bedöms vara rätt förvaltning för att ta sig an att tillsammans med kommunstyrelsen utreda möjligheter att frigöra ekonomiska resurser för att anställa trygghetsvårdar.

Jämställdhetsutskottets yttrande.

Trygghet upplevs på olika sätt av olika människor, vilket ibland refereras till som en trygghetsparadox. En majoritet av befolkningen upplever sig ganska eller mycket trygga när de går ut i sitt eget bostadsområde. Samtidigt upplever kvinnor sig mer otrygga jämfört med män, och äldre uppfattar sig vanligen mer otrygga jämfört med de yngre, trots att de yngre är mer utsatta för brott, särskilt unga män. Av dessa orsaker väljer kvinnor oftare en annan väg hem, eller avstår från aktiviteter utanför bostaden kvällstid.

I en rapport från Länsstyrelsen Skåne (*Ordningsvakt, väktare och trygghetsvärd Vad visar forskningen?*) visar forskningsöversikten att det inte finns en aktör som är brottsförebyggande och trygghetsskapande oavsett problematik, målgrupp och miljö. En trygghetsskapande åtgärd är inte heller nödvändigtvis brottsförebyggande, eller omvänt. I rapporten framhålls att upplevd trygghet och otrygghet är högst subjektiv och varierar mellan individer, vilket gör det nödvändigt att ställa frågan vem som ska göras trygg, utifrån faktorer som till exempel kön, ursprung och ålder. Därmed är det troligt att olika grupper i samhället relaterar till polis och andra uniformstyrken på varierande sätt, en del mer positivt medan andra grupper relaterar mer negativt.

Trygghetsvärdar saknar de polisära befogenheter som en ordningsvakt innehar och har inte som uppgift att upprätthålla den allmänna ordningen. Trygghetsvärdar har, till skillnad från väktare och ordningsvakter, inte genomgått någon formell utbildning. I Länsstyrelsen Skånes rapport framgår att i många kommuner fungerar trygghetsvärdar framför allt som en traditionell fältgrupp med uppsökande verksamhet för att etablera kontakt med bland annat ungdomar. Detta är ett arbete som redan är väl etablerat sedan länge i Umeå genom bland annat socialtjänstens fältgrupp.

Motionärerna understryker i sin motion att "Umeå ska vara en trygg kommun. Alla - oavsett kön, ålder, sexuell läggning och ursprung - ska kunna leva ett tryggt och säkert liv här.", en ambition som jämställdhetsutskottet delar till fullo. Utifrån rådande kunskapsläge ser dock inte utskottet att kommunala trygghetsvärdar är det verktyg som bidrar till att uppnå den ambitionen.

Beslutsunderlag

Motion 33/2021

Tekniska nämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Helena Smith (S), Carinne Sjöberg (V), Fredrik Rönn (C) och Ellen Ström (V)

- avslag till motionen, enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Madelene Ström (M) – bifall till motionen

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden ställer avslag mot bifall till motionen. Jämställdhetsutskottet beslutar att avslå motionen, enligt tjänsteskrivelsens förslag

§ 15

Diarienum: KS-2022/00333

JUSK - byte datum sammanträde

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att flytta utskottets möte i juni till 23 juni kl 09.00

Ärendebeskrivning

"The gendered landscape of European cities" 9–10 juni i Umeå är en internationell konferens som utforskar aktuell forskning och praktik kring jämställdhet i europeiska städer. För att undvika krock med utskottets sammanträde föreslås att sammanträdet flyttas från 9 juni till 23 juni kl 09.00.

Beslutsunderlag

Beredningsansvariga

Olov Häggström

Beslutet ska skickas till

Robert Röst, kommunikation

Informationsärenden

§ 16

Diariennr: KS-2022/00325

JUSK: Nämnders redovisningar och uppdragsplaner ur ett jämställdhetsperspektiv

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Genomgång av samtliga nämnders samt kommunstyrelsens verksamhetsuppföljningar för 2021 och uppdragsplaner för 2022 med fokus på formuleringar kring jämställdhet och jämställdhetsmål.

För varje nämnd finns de resultatmått med jämställdhetsperspektiv som nämnden har satt. Med jämställdhetsperspektiv menas här aktiviteter och resultatmått som relaterar till jämställdhetsfrågor.

Dokumentet innehåller en jämförande tabell av nämndernas återrapportering för jämställdhetsmålet med grad av uppfyllelse samt motivering/kommentar, jämförande tabeller för de personalpolitiska målen uppdelat på kön, samt verksamhetsuppföljning 2021 och uppdragsplan 2022 för kommunstyrelsen och varje nämnd i bokstavsordning, med fokus på aktiviteter och resultatmått kring jämställdhet.

Beslutsunderlag

Uppföljning nämnder 2022

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Beslutet ska skickas till

Ledningskoordinator

§ 17

Diarienum: KS-2022/00225

Informationsärenden april

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

- Information om pågående ansökningar
 - SCISOS: Social Capital Interventions for Social Sustainability Umeå universitet, RISE, Umeå kommun (Wallenberg - forskningsansökan)
 - New European bauhaus Heritage - Living Lab Umeå Umeå kommun, RISE, Umeå universitet
 - Just transition "Urban planning and design for just, sustainable, resilient and climate-neutral cities by 2030"
 - Umeå lead Horizon 2020
 - Systemdemonstrator Tomtebo strand (Vinnova – nationella medel klimatkontrakt - städer)
- Salam familj – besök av Josefin Denman
 - Josefin Denman och Olivia Jonsson Ollander berättar om projektet Salem familj.
 - Pågår nov 2020 – dec 2022
 - Budget 5,8 miljoner kr
 - finansieras av AMIF med ca 4,4 miljoner kr
 - Huvudmålgrupp: föräldrar födda utanför Europa med kort eller ingen skolbakgrund
- Projektinformation PART-Y
 - Participation and Youth: Lab for Equal Cities. Erasmus-projekt, drivs av Kallipolis.
 - Fokus på ungdomar, jämställt deltagande och fysisk utformning – pilot med två "youth centers", i Italien och Slovenien.
 - Fyra stödpartners: Umeå kommun, Cork kommun, organisationen Basurama och ALDA.
 - Umeås roll: Stöd i jämställdhetsperspektiv.

Umeå kommun

Sammanträdesprotokoll

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2022-04-07

Beslutsunderlag

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Beslutet ska skickas till